

***Archeologisch vooronderzoek te
Sint-Joris-Winge
Aarschotsesteenweg***

Definitieve rapportage van de bekomen resultaten.

Cryns, J., De Vriendt, B.

AS - Rapportage 2009 - 11

Opdrachtgever:
Aquafin NV
Dijkstraat 8
2630 Aartselaar

Opgraving Prospectie

Vergunningsnummer: 2009/1434

Datum aanvraag: 15/05/2009

Naam aanvrager: Jasmine Cryns

Naam site: Tielt-Winge, Aarschotsesteenweg

© 2009

Archaeological Solutions bvba, Lange Nieuwstraat 42, 2800 Mechelen

Lay-out: Herman De Winter

Foto's: Archaeological Solutions (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: Archaeological Solutions (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Voor inhoud en strekking van ondertekende artikels zijn de auteurs zelf verantwoordelijk.

Inhoudstafel

1.	Inleiding	4
2.	Doel van het onderzoek	7
3.	Onderzoeksmethode	7
4.	Landschappelijke en bodemkundige situering.....	8
5.	Onderzoeksresultaten.....	11
5.1.	Bureaustudie	11
5.1.1.	Centraal Archeologische Inventaris	11
5.2.	Veldwerk	11
6.	Conclusie	13
7.	Dankwoord	13
8.	Literatuur	13
9.	Bijlagen	14

1. Inleiding

Op vraag van het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed werd in opdracht van Aquafin NV van 26 t.e.m. 29 mei 2009 een archeologisch vooronderzoek, zijnde een verkennende prospectie met ingreep in de bodem (dossiernummer vergunning: 2009/144), uitgevoerd door projectbureau 'Archaeological Solutions' binnen het projectgebied van de aanleg van een RWZI door Aquafin (Project 99.201), gelegen aan de Aarschotsesteenweg te Sint-Joris-Winge.

De ernstige bedreiging die de vooropgestelde werken en het daarmee samenhangende grondverzet vormen tegenover het mogelijk aanwezige archeologische erfgoed, zijn immers van die aard dat geadviseerd werd door het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed dat een archeologisch vooronderzoek wenselijk was. Volgens de Centraal Archeologische Inventaris (CAI) kunnen op deze terreinen sporen verwacht worden uit de Romeinse tijd.

De te onderzoeken zone werd bovendien nooit archeologisch onderzocht en bijgevolg is zijn archeologische potentie alsnog onbekend. Het hier voorgestelde vooronderzoek was dan ook een aangewezen mogelijkheid om het projectgebied archeologisch te evalueren, teneinde het ongekende archeologisch erfgoed te detecteren, af te lijnen en te registreren.

De verkaveling spitst zich toe op de percelen die kadastraal bekend zijn als Sint-Joris-Winge (Tielt-Winge) 4° Afdeling Sectie B, Perceel nr.: 166 P. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van ca. 2 ha en is momenteel grotendeels braakliggend. Op de rest van het terrein groeit momenteel graan. De gronden waren op het moment van het onderzoek in bezit van Aquafin NV. Het betredingsrecht van bovenstaande percelen vormde dan ook geen enkel probleem.

Het vooronderzoek werd uitgevoerd door projectarcheoloog Jasmine Cryns en archeoloog Ben De Vriendt, beide in dienst van het projectbureau Archaeological Solutions BVBA. De begeleiding en bijkomende advisering gebeurde door mevr. Veerle Lauwers, archeologe van WINAR (Wingense Archeologische Dienst). Het mechanische graafwerk werd verzorgd door Grondwerken Anthonissen.

De rapportage vond plaats van 2-3 juni 2009. De opmeting van de proefsleuven, en het opstellen van de georeferende plannen werd uitgevoerd door landmeter Bruno Van Dessel (ADMoments), in nauwe samenwerking met bovengenoemde projectarcheoloog. De aangemaakte georeferende overzichtsplannen zijn opgenomen als bijlage bij dit

rapport, waarbij de plannen de exacte ligging van de proefsleuven met spoor aanduidingen weergeven. Tevens werd gezorgd voor de aanduiding van de geplaatste wandprofielen (cfr. infra), en de exacte diepteligging van de sleuven inclusief grondsporen t.o.v. het Oostends Peil: ca 8 m + TAW (cfr. infra).

Afbeelding 1 Locatie plangebied aan de Aarschotsesteenweg te Sint-Joris-Winge (Bron: Geo-Vlaanderen)

Administratieve gegevens

Gemeente : Tielt-Winge
Plaats : Sint-Joris-Winge
Toponiem : Cluuzenveld
Provincie : Vlaams-Brabant
Opdrachtgever : Aquafin NV.
Uitvoerder : Projectbureau Archaeological Solutions
Bevoegd gezag : Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit
Onroerend Erfgoed mevr. Els Patrouille
WINAR (Wingense Archeologische Dienst)
mevr. Veerle Lauwers
Gemeentecode : SJW-09-AAR
Administratief nummer opgravingsvergunning:
2009/144 : prospectie met ingreep in de bodem
t.a.v. dhr. Jasmine Cryns
2009/144(2): archeologische controle met een
metaaldetector t.a.v. dhr. Maarten Bracke
Locatie onderzoeksgebied :
Gebied gelegen te Sint-Joris-Winge
Omvang Plangebied : ca 2 ha
Kadastrale gegevens :
Sint-Joris-Winge (Tielt-Winge) 4° Afdeling Sectie B,
Percelen nr(s): 166 P
Periode : Romeins?
Complexiteit : Activiteitszones
Hoogte maaiveld t.o.v. Oostends Peil : ca. 8 m + TAW
Beheer en plaats documentatie :
Projectbureau Archaeological Solutions,
Lange Nieuwstraat 42, 2800 Mechelen
(met digitale evenals analoge copies aan
Aquafin NV, WINAR, Agentschap R-O Vlaanderen,
en de CAI te Brussel)
(meer specifiek: volledig uitgewerkte rapportage
met bijhorende bijlage's)
Beheer en plaats vondsten (vanaf uiterlijk 01/10/2009):
Aquafin NV
Dijkstraat 8
2630 Aartselaar

2. Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoeksproject was om het plangebied, welke aan een intensief grondverzet zal worden onderworpen, in eerste instantie archeologisch te evalueren m.a.w. door archeologische sites te detecteren, af te lijnen en ze samen met eventuele vondsten te registreren, teneinde de noodzaak voor- en concrete aanbevelingen m.b.t eventueel archeologisch vervolgonderzoek te kunnen formuleren. Dit laatste in samenspraak met het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed.

3. Onderzoeksmethode

Om het gebied te evalueren luidde het advies van het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed dat minimum 12% van het plangebied diende te worden onderzocht op de aanwezigheid van (al dan niet) intacte archeologische waarden.

De proefsleuven worden aangelegd ononderbroken en parallel met elkaar met een maximale tussenafstand van 15m en is minimaal 1 graafbak breed (methode continue sleuven). Het schavenderwijs verdiepen van de proefsleuven gebeurde middels inzet van een graafmachine op rupsen met een platte graafbak met een bakbreedte van 1,8- 2 m. Teneinde de sporen in het archeologische vlak te kunnen waarnemen en evalueren, werden de te onderzoeken sleuven -na machinale aanleg- indien nodig manueel opgeschaafd en onderzocht.

De sleuven worden -indien de aanwezigheid van sporen daartoe aanleiding geeft- aangevuld met kijkvensters (grootte 10 * 10 m), op het terrein zelf te bepalen door de vergunninghoudende archeoloog en indien mogelijk in overleg met de erfgoedconsulent van het Agentschap R-O Vlaanderen Onroerend Erfgoed, in functie van een betere inschatting van de sporendichtheid.

Tijdens de werkzaamheden werd erop toegezien dat de kraan niet over het vrijgelegde archeologische niveau reed, om zo het verstoren van eventuele archeologische sporen te voorkomen.

Alle aangetroffen sporen werden opgeschoond, qua aard, samenstelling en kleur beschreven (cfr. Bijlage I: SporenlIJst), en ingemeten met total station (X-, Y- en Z-coördinaten; de hoogte t.o.v. het Oostends Peil: TAW; Gegeorefereerde overzichtsplannen in Bijlage V). Alle relevante sporen werden hierbij gefotografeerd (cfr. Bijlage III: FotolIJst); gebeurlijke vondsten in het vlak werden geregistreerd en waar nodig gekoppeld aan grondsporen (cfr. Bijlage II: Vondstenlijst). De exacte ligging van de

proefsleuven en sporen werden door landmeter Bruno Van Dessel opgemeten. Met het oog op het geven van een deskundig advies, behoorde het nemen van een foto van ieder opgeschoond wandprofiel, waarbij voor een accurate beschrijving van ieder profiel werd gezorgd (cfr. Bijlage IV: Profielen). In totaal werden 5 wandprofielen gedurende het vooronderzoek gefotografeerd en bodemkundig beschreven.

Op deze manier kon een uitspraak worden gedaan inzake de bodemopbouw en de -al dan niet vastgestelde- verstoringsgraad van het plangebied. Hierbij werd tevens voor een optimale spreiding van de geïnventariseerde wandprofielen gezorgd, en voor een stratigrafische benadering van de aangetroffen sporen. Tevens werd de exacte positie van deze wandprofielen gegeorefereerd ingemeten (cfr. Bijlage V: Gegeorefereerde overzichtsplannen).

Uiteindelijk werden 9 parallelle proefsleuven, met een gemiddelde breedte van 4 m, op het volledige plangebied aangelegd (cfr. Bijlage V: Gegeorefereerde overzichtsplannen).

Lengte van de proefsleuven

Proefsleuf 1: $103,2 \text{ m} \times 4 \text{ m} = 412,8 \text{ m}^2$

Proefsleuf 2: $104,05 \text{ m} \times 4 \text{ m} = 416,2 \text{ m}^2$

Proefsleuf 3: $100,85 \text{ m} \times 4 \text{ m} = 403,4 \text{ m}^2$

Proefsleuf 4: $98,14 \text{ m} \times 4 \text{ m} = 392,56 \text{ m}^2$

Proefsleuf 5: $100,69 \text{ m} \times 4 \text{ m} = 402,76 \text{ m}^2$

Proefsleuf 6: $96,36 \text{ m} \times 4 \text{ m} = 385,44 \text{ m}^2$

Proefsleuf 7: $86,97 \text{ m} \times 4 \text{ m} = 347,88 \text{ m}^2$

Proefsleuf 8: $74,12 \text{ m} \times 4 \text{ m} = 296,48 \text{ m}^2$

Proefsleuf 9: $59,49 \text{ m} \times 4 \text{ m} = 237,96 \text{ m}^2$

Op deze wijze komt de totaal onderzochte oppervlakte op ca. 3295,45 m² te liggen, dit is 16,4 % van de totale opgegeven oppervlakte (2 ha) van het plangebied.

4. Landschappelijke en bodemkundige situering

Sint-Joris-Winge is gelegen in de provincie Vlaams-Brabant en behoort landschappelijk tot het Hageland.

Bodemkundig behoort het plangebied tot de zandleemstreek.

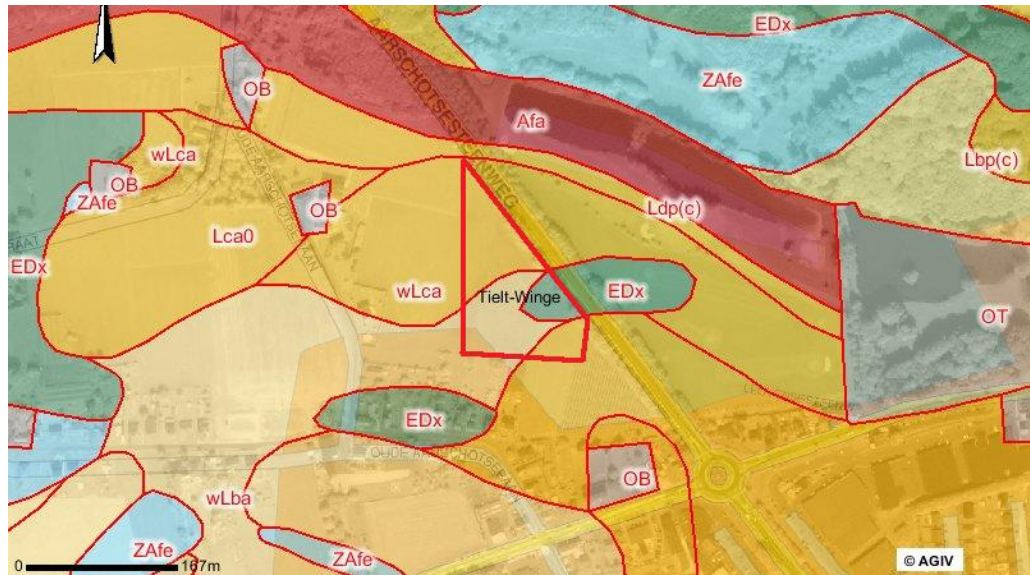
Gemiddeld ligt het terrein rond de 8 m +TAW. Volgens de bodemkaart komen er binnen de grenzen van het onderzoeksgebied drie bodemtypes voor:

wLba : Droge zandleembodem met textuur B horizont

→ De noordelijke helft van het terrein

wLca : Matig droge zandleembodem met textuur B-horizont
→ De zuidelijke helft van het terrein

EDx : Zwak tot matig gleyige kleibodem met onbepaald profiel
→ De noordoostelijke hoek van het terrein

Afbeelding 2 bodemkaart + topografische kaart

Bij het proefsleuvenonderzoek werden vijf profielen geplaatst met een optimale spreiding om zodoende een goed beeld te krijgen van de bodemopbouw en de eventuele verstoringsgraad binnen de grenzen van het plangebied.

Het betreft hoofdzakelijk A-B-C profielen, waarbij de B horizon gemiddeld zo'n 30 cm dik is. De C horizon (moederbodem) varieert tussen lichtbruine zandleem en groenig glauconiet houdend zand. Plaatselijk komen concentraties ijzerzandsteen voor.

Afbeelding 3: Profiel 1 (Sleuf 1)

Profiel 1 ter hoogte van sleuf 1 is representatief voor het grootste gedeelte van het terrein. Onder de ploeglaag, die zo'n 40 cm dik is, bevindt zich de donkerbruine B horizon. De moederbodem (zandleem) is lichtbruin en bevindt zich zo'n 70 cm beneden het maaiveld.

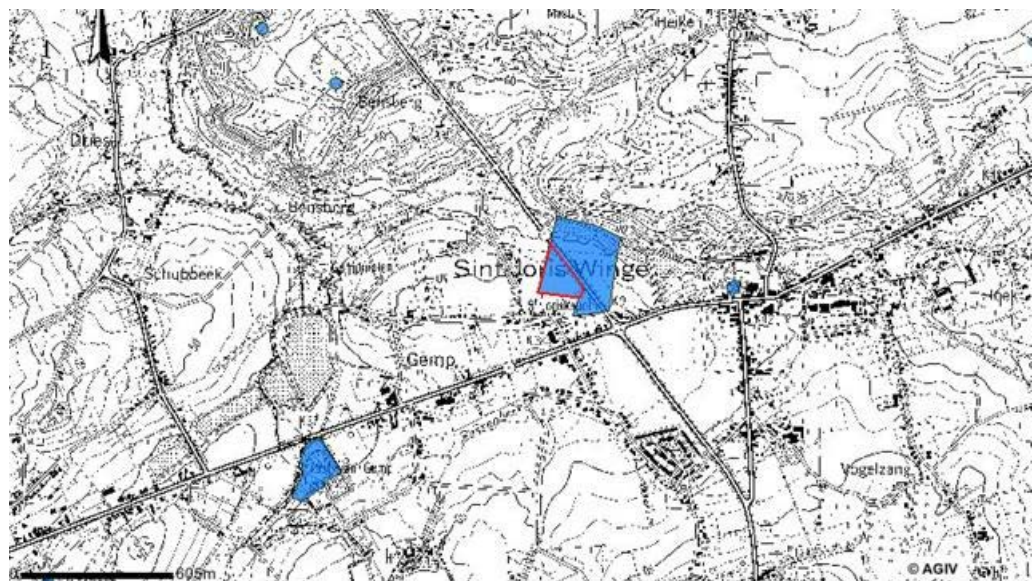
Afbeelding 4: Profiel 2 (Sleuf 3)

Profiel 2 is een A-C profiel waarbij de moederbodem zich op geringe diepte bevindt, bestaat uit groen glauconiet houdend zand en rijk is aan ijzerzandsteen. Dit bodemtype werd hoofdzakelijk aangetroffen ter hoogte van sector 2 in de sleuven 1 t.e.m. 5.

5. Onderzoeksresultaten

5.1 Bureaustudie

5.1.1 Centraal Archeologische Inventaris

Afbeelding 5: CAI locatie 3232

Het projectgebied valt samen met de zuidelijke helft van CAI locatienummer 3232. Op deze locatie, bekend onder het toponiem 'Cluyzenveld', werden tijdens een veldprospectie muurresten, fragmenten van tegels en dakpannen, alsook enkele Terra Sigillata scherven aangetroffen.

5.2 Veldwerk

Op het terrein werden 9 parallelle continue sleuven aangelegd met een gemiddelde breedte van 4 m. Het terrein bleek arm te zijn aan sporen. Er werd slechts 1 spoor weerhouden.

Het archeologisch niveau (C-horizont) varieert tussen lichtbruine zandleem en groen glauconiet houdend zand, rijk aan ijzerzandsteen. Het vlak vertoont geen bioturbatiesporen.

Afbeelding 6: S01

S01 bevindt zich ter hoogte van sleuf 8. Het betreft hier een ondiepe puinlaag, waarin zich houtskool, machinaal gevormde baksteen en ijzerzandsteen bevindt. Op basis van de baksteen kan geconcludeerd worden dat het spoor eerder recent is.

6. Conclusie

Het archeologische vooronderzoek heeft aangetoond dat het terrein arm is aan waardevol archeologisch erfgoed.

Verder onderzoek lijkt dan ook niet aangewezen.

7. Dankwoord

Graag wensen we Aquafin NV te danken voor het vertrouwen dat het als opdrachtgever in projectbureau 'Archaeological Solutions' stelt. Speciale dank gaat hierbij uit naar dhr. Bart Van Doorselaer die voor een vlot verloop van de werkzaamheden op het terrein instond, en dhr. Bruno Van Dessel, onder wiens leiding de altimetrische en planimetrische opmetingen werden verricht en die ook een zeer gewaardeerde bijdrage leverde bij de productie van de gegeorefereerde overzichtsplannen in Bijlage V. Verder wensen we de firma Grondwerken Anthonissen te danken voor de goede samenwerking op het terrein.

Ook mevr. Veerle Lauwers wensen we te danken, die in haar functie van archeologe bij WINAR, bereid werd gevonden om advies te verschaffen.

8. Literatuur

- Gysels H., *De landschappen van Vlaanderen en Zuidelijk Nederland*, 1993, 400 p

8. Bijlagen

8.1. Sporenlijst

Projectnaam: Sint-Joris-Winge - Aarschotsesteenweg		Plaats: Tielt-Winge		Controle:	
Projectnummer: AS-09-11		Gemeente: Sint-Joris-Winge			
Projectcode: SJW-09-AAR		Jaar: 2009			
		Toponiem:			

Spoornummer	oriëntatie	TAW	Kleur	Bijmenging	Vondstnr.	Interpretatie	Relatie
1	O-W	5,33	Donker bruin, zwart	HK, Ijierzandsteen		Afvalkuil?	

8.2. Vondstenlijst

8.3. Monsterlijst

8.4. Fotolijst

Projectnaam: Sint-Joris-Winge- Aarschotsesteenweg		Plaats: Tielt-Winge		Controle:	
Projectnummer: AS-09-11		Gemeente: Sint-Joris-Winge			
Projectcode: SJW-09-AAR		Jaar: 2009		Toponiem:	

Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
1	1						1	29/05/09	SECTOR 1
2	1						1	29/05/09	SECTOR 2
3	1						1	29/05/09	SECTOR 3
4	2						1	29/05/09	SECTOR 1
5	2						1	29/05/09	SECTOR 2
6	2						1	29/05/09	SECTOR 3
7	3						1	29/05/09	SECTOR 1
8	3						1	29/05/09	SECTOR 2
9	3						1	29/05/09	SECTOR 3
10	4						1	29/05/09	SECTOR 1
11	4						1	29/05/09	SECTOR 2
12	4						1	29/05/09	SECTOR 3
13	5						1	29/05/09	SECTOR 1
14	5						1	29/05/09	SECTOR 2
15	5						1	29/05/09	SECTOR 3
16	6						1	29/05/09	SECTOR 1
17	6						1	29/05/09	SECTOR 2
18	7						1	29/05/09	SECTOR 1
19	7						1	29/05/09	SECTOR 2
20	8						1	29/05/09	SECTOR 1
21	8						1	29/05/09	SECTOR 2
22	9						1	29/05/09	SECTOR 1
23	9						1	29/05/09	SECTOR 2
24	1				PROFIEL1		1	29/05/09	
25	3				PROFIEL2		2	29/05/09	
26	5				PROFIEL3		3	29/05/09	
27	7				PROFIEL4		2	29/05/09	

8.5. Overzichtsplan